

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 223. szám.

Kedd, szeptember 30.

Szell Kálmán s a közbizalom.

Nagybecskerek, szeptember 30.

(F.) Az egyre konkolyt hintő lapokat nálunk ebbeli vak szenvedélyességgel üzőtt praktikájukban megakadályozni, szándékuktól eltéríteni nem lehet. Hagyni kell tehát őket lármázni, kiabálni, míg elérkezik az ideje annak, hogy a cáfolat pozitív és elvitázhatatlan tényekkel megtörténik.

Igy teszi Szell Kálmán, aki az ellenzéki támadásoknak bármily boszantó és sértő kirohanásait, amelyekkel az ő személyét illetik, hogy az ország jogos érdekeit a kiegyezés ügyében nem tudja és nem akarja kellően megvédelmezni, bölcs és higgadt mérséklettel türi, jól tudva, hogy majd elérkezik annak is az ideje, hogy ő megszólaljon, amikor el kellend némulniok az ellenzéki ráfogásoknak.

A józan közvéleményt elvégre nem léveszthetik meg az ellenzéki vak ráfogások, sem az, hogy Szell Kálmán azokat szó nélkül eltűri, mert helyes felfogással tudni lehet és kell, hogy addig, amíg a tárgyalások folyamatban vannak, súlyos politikai és taktikai hiba és elhamarkodott lépés volna bárminő nyilatkozatokat tenni.

Annyit megmondott Szell Kálmán ismételtén és most legutóbb a kormány nevében Plósz Sándor igazságügyminiszter választói körében tartott beszédében, hogy a kormány csak oly megegyezéshez fog hozzájárulni, amely az ország egyetemes, gazdasági érdekeinek megfelel.

Addig is pedig, amíg pozitívan be lesz igazolva ez ígéretnek komoly betartása, csak az a kérdés, hogy Szell Kálmán érdem-e az országtól annyi bizalmat, hogy a tárgyalások befejezését előítéletek elhamarkodott kockázatása nélkül nyugodtan bevárjuk?

Erre a kérdésre a kielégítő választ megtaláljuk Szell Kálmán politikai multjában és közéleti tevékenységében, amelynek minden mozzanata a haza érdekeinek állhatatos, erélyes és lelkiismeretes szolgálatáról tesz tanuságot és bizonyára a kiegyezés kérdésében elfoglalt magatartása csakis méltó folytatása ennek a multnak.

Addig tehát, amíg ez nyitott könyvként fog elélnk tárulni, türelmes tárgyilagossággal várjuk a fejle ményeket.

A bécsi tárgyalások. Bécsben tegnap délnben a király elnökléte alatt konferencia volt, melyben a magyar miniszterelnökön kívül résztvett Körber dr. osztrák miniszterelnök, azonkívül Goluchowski Agenor gróf közös külügyminiszter is, miután a külföldi szerződések előkészítésének kérdése is szóba került, amely kérdések a közös külügyminiszter reszortját is érintik. Az értekezlet célja részben az volt, hogy az eddig Bécsben hat napon át folytatott közös tanácskozás eredményéről a felségnek jelentés tétessék, részben pedig több gazdasági függő kérdést érdemileg is tárgyaltak. Ezek a tárgyalások esetleg holnap folytatattak. A király elnökléte alatt tartott közös konferencia három óránál hosszabb időt vett igénybe. Az értekezlet után a magyar miniszterelnök ismét visszatért a Bankgasse-i házába, a hol a kormány Bécsben időző többi tagját haladéktalanul értesítette a konferencia lefolyásáról.

A nemzetiségi törvény. Temesvárról jelentik, hogy Temesvár város közönsége tegnapi közgyűlésében tárgyalta Pozsony város átiratát a nemzetiségi törvény módosítása tárgyában. A közgyűlés kimondotta, hogy a délvidéki soknyelvű nemzetiségek békés együttéléséből szerzett tapasztalatok alapján meg van róla győződve, hogy a törvény módosítása fölösleges, ha a különféle nemzetiségek között testvéries együttérzés, kölcsönös előzékenység és hazafias érzelem uralodik.

A hidkölcson jóváhagyása.

— A belügyminiszter leirata. —

— szeptember 30.

A vashidak kölcsönének ügye végre a befejezés stádiumába jutott. Tegnap érkezett le ugyanis a vármegyéhez a belügyminiszter leirata, a melylyel Nagybecskerek városának a Magyar Jelzalog Hitelbanknál fölveendő kölcsönügvet jóváhagyta. Most a város polgármestere megteszi a lépéseket a banknál a pénz fölvételére s azután nyomban kiírja az árlejtést a hidak építésére. A beérkező ajánlatokat fölterjesztik a kereskedelmi miniszterhez s csak az ő felülbírlása után adják ki a munkát.

A belügyminiszternek a kölcsönügvyre vonatkozó leirata szó szerint a következő:

100-915. szám.

Torontálvármegye közönségének

Nagybecskerek.

A folyó évi július hó 11-ikén és folytatva tartott bizottsági közgyűlésében 1118. sz. alatt hozott határozatát, melylyel jóváhagyatott Nagybecskerek r. t. város képviselőtestületének folyó évi május hó 10-én 734. sz. a kelt határozata, mely szerint kimondatott, hogy a vashidak felépítéséhez szükséges 440.000 koronás kölcsön a Magyar Jelzalog Hitelbanktól 50 évi törlesztésre 4,85% törlesztési hányad és 93% árfolyam mellett vétessék föl és megbizatott dr. Grandjean József polgármester és dr. Végh Lajos városi ügyész, hogy a kölcsönkötvényt a határozatban előirt módon állítsák ki, a kölcsönösszegeket felvehessék és nyugtazzák, végül utasított a városi tanács, hogy a hidak felépítésére vonatkozó pályázati hirdetményt bocsássa ki, továbbá a kereskedelemügyi miniszter urhoz a vámszedési jognak a vashidak tényleges felépítéséig leendő meghosszab-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Zola Emil.

A „Torontál“ olvasói már értesültek arról, hogy egyike a francia írók legnagyobbikának és nálunk legnépszerűbbeknek, Zola Emil, tegnap hirtelen meghalt.

Óriási harcok és nagy diadalok emléke fűződik ehhez a névhez, melynek igazságos méltatását, jelentőségének pártatlan megállapítását az irodalomtörténe van hivatva elvégezni.

Zola Emil neve a köztudatban összeforrt a naturalizmussal. Nem ő volt az első, aki a szépirodalomban lobogójára irta a kérlelhetetlen és minden konvencióval szakító igazság hirdetésének elvét, de igenis ő volt az, aki kolosszális regényciklusával, pártatlan népszerűséget kiküzdő műveivel a nagyközönséget — értéket és avatatlanokat egyaránt — meg tudta hódítani ennek a művészeti elvnek.

Minthogy nem borzadott az élet rut olda-

lainak ábrázolásától sem, minthogy éles szeme belátott az emberi társadalom legszennesebb zugsikátoraiba is, tolla pedig hatalmas képeket festett mindarról a bünről és nyomorúságról, mely modern életünket megmetyeljezi: sokan akadtak korlátolt morálpredikátorok, akik erkölcstelennek, pornográfusnak mondták.

Pedig nem igen akad modern író, aki ennél a kérlelhetetlen erkölcstestőnél morálisabb lett volna. Ha nem kapaszkodunk bele regényeinek egyes leírásaiba és helyzeteibe, ahol a realista valóságot nem volt hajlandó feláldozni egy balul értett, hazug idealizmus kedvéért, ha műveinek összességét s a bennük nyilvánuló tendenciákat tekintjük: el kell ismernünk, hogy Zola Emil egy lángoló művészlelek fanatizmusával lelkesedett mindenért, ami az emberiséget előbbre viheti, ami hozzájárulhat ahhoz, hogy kulturánk palotája mennél hatalmasabb, mennél fényesebb legyen.

Nem volt erkölcstelen, mert a tisztult emberszeretet, a legnemesebb altruizmus morálját hirdette.

Nem volt hitetlen, mert törhetetlen, száz kudarcától meg nem ingatott hittel bizott az emberiség jövőjében, egy a mainál szebb és jobb emberiségben, melynek megszületését műveivel, e regénymezbe öltözött kemény vitairatok által igyekezett előmozdítani.

Zola Emil 1840. április 2-ikán Párisban született, hol apja, ki velencei származásu volt, ez időtájtban lakott. Miután a St.-Louis liceumot elvégezte, egy könyvkereskedésben kapott állást. Itt határozta el, hogy írói pályára lép. Első beszélygyűjteménye „Elbeszélések Ninonhoz“ címmel 1864-ben jelent meg. Ezután gyors egymásutánban következtek kisebb-nagyobb regényei és jellemrajzai, mely közül a leghíresebbek „Terese Raquin“ (1867) és „Madelaine Ferat“ (1868). Ezután „Les Rougon Maquart“ címmel regényciklust indított meg, a melyben egy család tragédiáját írja le a második császárság idejéből. E ciklus leghíresebb könyve „Nana“, mely több mint száz kiadást ért el, „Mouret abbé vétke“, „L'assomoir“ és „Pasqual orvos“, melylyel a ciklust befejezte. A legutóbbi időben „A három vá-

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS • GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

bitása iránt felterjesztést tegyen, dr. Schlesinger Mór képviselőtestületi tag közbevetett felebezése alapján felülbírálván, a kereskedelemügyi miniszter ur véleményének kikérése után azt a helyes indokokkal nem bíró felebbezés elutasításával ezennel jóvá hagyom.

Miről a vármegye közönségét a vármegye alispánjának folyó évi aug. 8-ikán 39179 sz. a. kelt felterjesztése mellékleteinek visszazárása mellett további eljárás végett értesitem.

Budapest, 1902. évi szept. 25-ikén.

A miniszter meghagyásából:
Fascho Moys Sándor,
miniszteri tanácsos.

H I R E K .

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 7 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4-től 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

- Oktober 4. Könyvnyomdászok szüretelési ünnepélye az Ellmer-féle vendéglőben.
7. és a következő napokon megyei állandó választmány ülése d. u. fél 4 órakor az alispáni kisteremben.
15. Torontál vármegye őszi közgyűlése d. e. 10 órakor a városházán.

— **Személyi hir.** Dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző ma visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Dessowffy püspök Abbáziában.** Említettük már, hogy a megyés püspök Abbáziába megy, ahol a számára már kibérelt villában a telet tölti. Dessowffy Sándor püspök tegnap titkára, Pacha István kíséretében Budapestre utazott, s aztán néhány napi tartózkodás után megkezdte téli üdülő kuráját Abbáziában.

— **A honvédelmi miniszter Temesvárott.** Említettük tegnap, hogy Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Temesvár országgyűl. képviselője ellátogat Temesvárra, hogy néhány napot választói körében töltsön és résztvegyen az új hadapródiskolai épület felszentelési ünnepén a király szobrának leleplezésénél. Mint értesülünk, Fejérváry Géza br. csütörtökön, október hó 2-án este 8 óra 02 perckor, a budapesti gyorsvonaton érkezik Temesvárra és a főispánnal fog megszállni. Molnár Viktor dr. főispán és neje csütörtökön esti 9 órakor fényes estélyt adnak Fejérváry br. tiszteletére. Az estélyre mintegy háromszáz vendég hivatalos Temesvár szab. kir. város és Temesvármegye polgári, egyházi és katonai notabilitásai közül.

— **Jönnek a színészek!** Helyesebben mondtuk volna így: hogy — megjöttek a színészek, mert az az állítás, hogy jönnek, legfeljebb azt fejezi ki, hogy utban vannak városunk felé, pedig a tény az, hogy voltaképpen ők nem jönnek, —

hanem már itt is vannak! . . . Ezt az állítást bizonyítják a színház előtt álldogáló, . . . vagy az utcákon járkáló széles karimájú kalapos emberek, kikről mindenki az első pillantásra megítélheti, hogy — színészek.

Nem az szolgáltatja a legeszelhetőbb bizonyítékot, hogy nincs bajuszk, mert ha csak erről lehetne őket felismerni, ugy a papokat is színészeknek tartanák, a közlekvő falvakból bejövő svábokat pedig pláne holmi kedélyes apáknak tekintenék. Nem erről lehet őket felismerni, hanem a beszédmodorokról, viselkedésükről, mely feltűnik előttünk s felismerjük bennük Thália papjait anélkül, hogy tudnók honnan és miért? A színésznöket pedig pláne mindenki ismeri, feltéve — ha nem vak.

Tehát megjöttek a színészek! E hir járja be az egész várost s a mióta kiragasztották az első előleges színházi jelentést, mindenki csak őket lesi, mindenki csak őket várja. A házigazdák, kiknél a mult évben lakást béreltek, mohón olvassák a társulat névsorát, vajjon ismét eljön-e az „ifjú”, aki annyiszor kedveskedett karzati jegyekkel.

Üdvözljük mi is a magyar színészeket s mondjunk mi is nekik szívélyes „Isten hozott”-at. Remélhetőleg a közönség is szívesen fogja őket látni s pártolni fogja őket, mert ha volt magyar színtársulat városunkban, mely megérdemelte a dicséretet, ugy Deák társulata bizonyára az. Üdvözlünk Thália papjai és — papnői.

— **Kitüntetett tanítónő.** Németh-Párdányból írják lapunknak: Egyszerű, de meghatón szép ünnepségnek színhelye volt vasárnap délelőtt a német-párdányi állami iskola. Hertelendy Imre, a párdányi járás ékes szavu főbírája akkor adta át az ügybuzgó és tevékeny párdányi tanítónőnek Fuchs Magdolna kisasszonynak, a vármegye közigazgatási bizottsága által, a magyar nyelv sikeres terjesztéséért részére utalványozott 60 korona jutalmát. Megjelentek a helybeli községi és iskolai hatóságokon kívül a buzgó tanítónőnek nagyszámu tisztelői, kik lelkes óváciokkal fogadták a tanítónőt, mikor a küldöttség élén az ünnep helyére jött. Könyvekre indító volt a beszéd, melynek kíséretében a tanügy iránt melegen érdeklődő főszolgabíró a jutalmat átadta s a válasz, melyben a meghatótságtól reszkető tanítónő megköszönte a jutalmat s ünnepélyes ígéretet tett az állásával járó kötelességek még buzgóbb és lelkiismeretesebb betöltésére. Végül a jelenlevők mindannyian szerencsekívánataikat fejezték ki a megjutalmazott tanítónőnek s ezzel a szép ünnepély véget ért.

— **Délvidéki nemzeti szövetség.** A Temesvári Nemzeti Szövetség életében nevezetes fordulópont állott be. Az Országos Nemzeti Szövetség engedélyével címét Délvidéki Nemzeti Szövetségre változtatta és hazafias működését ezuntal kiterjeszti a délvidék három vármegyéjére, Temes-, Torontál- és Krassó-Szörény megyékre. A szövetség igazgató-választmánya szombaton délután tartott ülésében elhatározta, hogy mielőtt a Délvidéki Nemzeti Szövetség megkezdene működését, nagyszabású akciót indít a szükséges anyagi eszközök előteremtése végett és keresi a kapcsolatot a Délvidéken már létező kultur-egyesületekkel. Elhatározták továbbá, hogy már a tél folyamán a magyar nyelv tanítására ingyenes tanfolyamot nyitnak Temesvárott és annak vezetésére Perényi Adolf főreáliskolai tanárt kéri fel. Végül az elnöklő Kabdebó Gergely temesvári alispán indítványára üdvözlő feliratot intéztek gr. Apponyi Alherthez, a képviselőház elnökéhez, ki Lovrinban és Versecen a pángermán izgatók ellen tartott beszédeivel szárnyát szegte a délvidéki pángermán izgatásoknak.

— **A jövő tisztjei.** Pénteken értek véget Temesvárott az egyéves önkéntesek tartalékos tisztvi vizsgái és szombaton már örmesteri, illetve tűzmesteri jelvényekkel kardsosan sétáltak az örmester-önkéntesek mindenfelé.

A 29. gyalogezred önkéntesei közül sikeresen tették le a tisztvi vizsgát: Avéd Vince, Schnabel Pál, Borkán István, Lindner Ödön, Mannheim I., Basch Hugó, Forgó Ákos, dr. Kausch Mihály, Fuchs Ernő, Ofner Dezső, Prohaszka Győző, Schaub J., Bischof Márton, Brassován J., Weisz Jenő, Kubicska István, Grosz Gyula, Neuhausz József, Deixner Vilmos, Grencsánszky Mladen, Oszwald Károly, Gyakonovics Eta, Kálin Amadé, Kindermann János, Engel Jenő, Wolf Armin, Szalaczk Rezső, Müller A., Massong Tivadar, Hüpfel József, Temmer József, Sebestyén Pál, Kleiner József, Nikolics Milán, Krötzer Rezső, Solymássy Ágost, Rimmel Jakob, Biernatek Ede, Annau József, Rose Mihály, Zéler Mátyas, Chmel Vilmos, Szalaczk Béla, Kadelburger Sándor, Miskov István és Reitzer Ignác.

A tűzerönkéntesek közül tart. tűzmester-hadapród jelöltek lettek az alábbiak: Wallandt Gyula, Gertheisz Antal, Helfy Béla, dr. Gáll János, Maly Géza, Rabong János, Molnár Viktor, Perlay Elemér, Schwimmer Sándor, Fichtner Gyula, Barna András, Fischer Árpád, Pank Róbert, Péterser János, Wolafka Nándor, Weldin János, Lingocca János, Schul Alfréd, Dobó Kálmán, Tarján Géza, Strobl Ferenc, Szűsz Oszkár, dr. Pokomándy Sándor, Heinrich Elek, Ficzek Jenő, Frommer Ernő, Radulin Romulusz, Bága Ödön, Wettel Hugó, Batory Oszkár, Janáty Péter, Nemes Szehtlő Gyula, Kirschner Jenő, Gréhlinger Ferenc, Ermszt Antal, Csizser János és Török Ferenc.

— **Elhunyt plébános.** A csanádi egyházmegyének ismét gyásza van. Kauten Mihály nagyszíri plébános áldozásának 39-ik és életének 64-ik évében tegnap elhunyt. Kauten világszerte nagy hírnevet örvendett tuberkulózist gyógyító módjával, s mint ilyen Párisban szanatoriumot is akart létesíteni, de mivel ez anyagi akadályokba ütközött, hajótörést szenvedtek nagy tervei. A nagy homoeopatha egyébként a Schenk-theoriának nagy ellensége volt, a kivel nem egyszer polemizált. Kauten már fiatal éveiben is nagy előszeretettel foglalkozott az orvostudományal. Később a tuberkulózis gyógyításnak szentelte szabad idejét. A tuberkulózis betegek százával keresték föl, kiket ingyenes tanácsesal ellátott. Mint plébános működött Kis-Teremián, Új-Szent-Péteren, Kétegyháza és nyolc év óta Nagy-Özön, ahol közszeretnek örvendett. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett. A megyés püspök a plébániai teendők ideiglenes vezetésével Nef f Ferenc ottani segédlelkész bízta meg.

— **Megakadt hajózás.** A nagy őszi áruforgalomra kellemetlen a Dunagőzhajós társaságnak az az értesítése, hogy a temesvári hajójáratokat egyelőre kénytelen beszüntetetni a Bégán, mert a Béga Román-Szent-Mihály és Toráknál annyira eliszaposodott, hogy ott forgalmi akadályok kepződtek. Mig a Béga általában — a szárazság dacára — 70 cm. vizállást mutat, a víz a jelzett helyeken csak 40 cm. és terhelt hajók számára nem paszirozható. Remélhető, hogy ez a forgalmi akadály nem sokáig gátolja az áruszállítást.

— **A „Délmagyarországi Tanító-egylet”** marosmelléki fiókköre folyó évi október hó 9-ik napján tartja meg az idei őszi rendes gyűlését Orczyfalván azért, mert sem Majláthfalván, sem az Ifigénia-pusztán nem lehet az idő szerint megtartani. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Istenisztelet. 2. Választmányi ülés. 3. Bíráli bizottsági értekezés. 4. Fiókgyűlés megnyitása. 5. Elméleti és gyakorlati szakelőadások. 6. Elnöki, bizottsági és pénztárnoki jelentések. 7. Egyéb egyleti ügyek tárgyalása; előterjesztések vagy indítványtettek s azok elintézése.

— **A Dunagőzhajós társaság őszi menetrendje az Aldunán.** Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság menetrendje a Zimony, Belgrad és Pancsova között közlekedő helyihajónak a személy- és áru-forgalom számára 1902. október, november, december és 1903. január, február hónapokra a következő: Zimonyból Pancsovára d. e. 7 órakor, d. u. 12 órakor. Pancsováról Zimonyba d. e. 9¹/₂ órakor, d. u. 2¹/₂ órakor. A Zimonyból Pancsovára és Pancsováról Belgrad—

ros“ címmel három regényt irt meg („Páris“, „Lourdes“ és „Róma“), majd „A négy evangélium“ címmel újabb regényciklust indított. Számos regényét szindarabra is dolgozták fel, de egy sem aratott maradandó sikert. Politikával nem foglalkozott, csak a legutóbbi időben a Dreyfus-pör alkalmával ragadta magához a vezető szerepet és nagyrészt az ő akciójának tulajdonítható az egész pör revíziója.

A nagy férfiú életrajza a következő:

Zola sokáig óvatosan kerülte a politikát; a Dreyfus-pör azonban őt is belesodorta a Franciaország idegeit annyira igénybe vevő pártküzdelmekbe, ami azután sok bajt és nagyfoku gyűlöletet hozott fejére. Alig hogy a hadi törvényszék Walsin-Esterházyt 1898. jan. első ízben felmentette, Zola, mint Dreyfus lelkes védője (jan. 13.) az „Aurore“-ben nyílt levelet intézett Faure köztársasági elnökhöz (J'accuse!), melyben Mercier és Billot hadügyminisztert, Boisdeffre és Gonse tábornokot, a hadi törvényszék tagjait és az irás megítélésével megbízott szakfőbírákat igazságtalansággal és részrehajlósággal vádolta. Emiatt a hadi törvényszék kivására az esküdtek elé állították, akik február 23-án egy évi fogságra és 3000 frank bírságra ítélték, Clémenceaut, az „Aurore“ kiadóját pedig négy havi fogságra és szintén 3000 frankra. Március 31-én a semmitőszék ezt az ítéletet alaki okból feloldotta, mert a hadügyminiszternek (s nem a hadi törvényszéknek) kellett volna a vádkeresetet megindítania. Alig hogy (jul.) a szakfőbírák rágalmozás címen

Zolát több havi fogságra ítélték (mi ellen Zola felebbezett), máris új levelet tett közzé, melyben Franciaországot rothadásnak indult országhoz hasonlította, melyen a „débaclé“ (fölbomlás) szimptomái immár észrevehetőek. E levél miatt új vádkeresetet indítottak ellene, de időközben (jul. 18-án) az első pörben tartották meg a vég-tárgyalást, a versaillesi esküdtszék előtt. Midőn az elnök a gyűlést zárt ülésnek jelentette ki: Zola és ügyvédje, Labori, tiltakozva elhagyták a termet, mire az esküdtek Zolát és Clémenceaut vétkesnek találták. E verdikt alapján a bírák mind a kettőt egy évi fogságra és 3000 frankra ítélték. Zola most már a börtön elől Itáliába s később Londonba távozott, hol új regényéhez anyagot gyűjtött. Midőn a rennesi hadi törvényszék (1899. aug.) Dreyfust újra vétkesnek monddta, Zola az „Aurore“ hasábjain ezt az ítéletet is gyalázatosnak bélyegezte. A Dreyfusnak adott kegyelem s a közbocsánat kihirdetése után azonban hazatért. Száműzetésében írta Zola új, a franciákat „intó“ regényét, melynek címe: Fécondité (magyarra fordítva: Termékenység, Budapest, 1899.) Legújabb műve pedig, az előbbinek folytatása: az Igazság.

Zola Emil nyugodtan zárhatta le szemét. Önmagának eleget tett, kifejtve gazdag egyéniségét. De eleget tett korának is, melynek irodalmára és művészetére rányomta férfias lelkének kitörölhetetlen bélyegét. Így hát az utókor sem fog megfélekedni róla.

Zim
mely
belg
belg
fel
hajó

hely
szól
dece
Zim
10%
Belg
órák
Men
60
35
boni
cent.
min
tatik
100
nak
gyás
kére
vagy
filler
zsák
dar
Belg
ellát
grad
gőzh
kon
14, 1
3, 5,
29; 1
21, 2
10, 1
1. 3.
ellenb
társas
9, 11,
nove
24, 26
16, 18
3, 5, 7
31; 1
24, 26

törvén
kifolyó
hogy a
vasuti
Igy pé
fekvő:
Szent-
torny
Pusztas
nevet f

Lichte
meg, h
töben
azzal
keres

szinig
becsker
szini é
bérlet
ban
esie
Kemé
játssz
Szinha
szinre
mig a
és Iz s

heged
művés
nagyol
lalt sz
néhány
földre
nagy t

heged
fizete
közli:
II. Bal
2 mag
darab
uj sal
minden
gokat
negyed
Előf
évnyg

Zimonyba közlekedő helyihajó azokon a napokon, melyeken a szerb gőzhajó közvetíti a zimony-belgrádi helyi forgalmat, a zimony-belgrádi és belgrád-zimonyi közbenző forgalomban nem vesz fel utasokat. A Temesbe csak akkor mehet be a hajó, ha a vizálás és az időjárás megengedi.

A Zimony és Belgrád között közlekedő helyihajónak a személy- és áruforgalom számára szóló menetrendje 1902. október, november, december és 1903. január, február hónapokra ez: Zimonyból Belgrádba d. e. 6¹/₂, 7¹/₂, 8¹/₂, 9¹/₂, 10¹/₂, 11¹/₂ órákor, d. u. 1, 2, 3, 4, 5 órákor. Belgrádból Zimonyba d. e. 7, 8, 9, 10, 11, 12 órákor, d. u. 1¹/₂, 2¹/₂, 3¹/₂, 4¹/₂, 5¹/₂ órákor. Menetidjék. I. oszt. személyenként 52 fillér vagy 60 cent. — II. oszt. személyenként 32 fillér vagy 35 cent. Podgyász. 25 klg. 32 fillér vagy darabonként 35 cent., — 50 klg. 56 fillér vagy 65 cent. darabonként. Több mint 50 klg.-nyi árukért, minden 25 klg.-ért a fentirt podgyászdíj számítatik. Kereskedelmi áruk Zimony-Belgrád között 100 klg. után 50 cent. fizetnek; a t. e. utasoknak azonban utközben maguknak kell a podgyászokra felügyelniök. Vásárforgalom. Élelmiszerkereskedők utanként és személyenként 16 fillért vagy 20 cent. fizetnek. Egy megtelt kézikosár 16 fillért vagy 20 cent. és egy megtelt nagy kosár, zsák vagy puttony 32 fillért vagy 35 cent. fizet darabonként. Üresen visszaszállított edényeket Belgrádból Zimonyig egy fél II. helyi jeggyel ellátott utas díjmentesen vihet. A Zimony-Belgrád közötti helyiforgalmat az I. cs. k. sz. Dunagőzhajózási társaság helyihajója a következő napokon közvetíti: 1902. október 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30; november 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29; december 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31; 1903. január 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30; február 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29; ellenben az I. kir. szab. szerb Dunagőzhajózási társaság helyihajója: 1902. október 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31; november 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30; december 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30; 1903. január 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31; február 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28.

— **Vasuti állomásnevek és az új helységnévtörvény.** Az új helységnévtörvény intézkedéséből kifolyólag a MÁV. aradi üzletvezetősége közli, hogy a kerületébe tartozó két vagy több szótágu vasuti állomásneveket ezentul egy szóba írják. Így például a békescsanádi helyi érdekű vasuton fekvő: Nagy-Szénás állomás Nagyszénás, Pusztaszent-Tornya megálló rakodóhely Pusztaszent-tornya, Pusztaszent-Tornya feltételes megállóhely Pusztaszenttornya, Tót-Komlós állomás Tótkomlós nevet fog viselni.

— **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi számában Lichtenegger Józsefről szóló tárcánkban az jelent meg, hogy Lichtenegger József a kerepesi temetőben nyugszik. Ezt a nyomdai tévedést most azzal igazítjuk ki, hogy Lichtenegger nem a kerepesi, hanem a k o l o z s v á r i temetőben pihen.

Irodalom és művészet.

* **A színi évad megnyitása.** Deák Péter szinigazgató ma érkezett meg társulatával Nagybecskerekre s holnap október elsején nyitja meg a színi évadot a „Kuruc Feja Dávid“-dal, mely bérletben kerül színre. A nagysikerű kuruc drámában a főbb szerepeket Győri Matild, Kovacsics Margit, Cathryné, Hollósi Rózi, Kemény Lajos, Cathry, Pécsi és Deák Játsszák. Október 2-ikán csütörtökön a Magyar Színház híres operettje a „Lotti ezredesei“ kerül színre Tomori Melissza énekesnő föllépésével, míg a többi szerepeket Vágó, Deák, Kemény és Izsó adják.

* **Geyer Stefi,** a zseniális fiatal magyar hegedű-művész, jövő hó elején kezdi meg művészi körútját. Első sorban a vidék több nagyobb városában, a hová már régebben elvált szerződési kötelezettségek szőlítják, fog néhány hangversenyt rendezni, később pedig külföldre megy s ott produkálja majd jelentékeny nagy tudását teljeseen új program keretében.

* **A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent 224. füzeté a következő szép zeneműajándékokat közli: I. Balassa Kálmán „Tele van a falu“. II. Balassa Kálmán „Messze, messze rónaságon“ 2 magyar dalt. III. Gaál Ferenc „Idyll“ zongora darabot. IV. Lengyel-Mazzantini „Mazurka variete“ új salontáncot zongorára. Havonta kétszer — mindenkor ily gazdag, változatos aktuális ajándékokat közlő zenemű-folyóirat előfizetési ára negyedévben 6 füzetre (66 zeneoldalra) 3 korona. Előfizethetni a most e számmal meginduló IV. évfolyomra, valamint az előző évfolyomokra is

a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII. József-körut 22/24., hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjutányosabban megrendelhető.

TÁVIRATOK.

A király vadászaton.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy ő felsége holnap Müritzstegbe utazik.

Zola Emil halála.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti táv.) Párisból táviratozzák Zola Emil haláláról a következőket: Zola Emil tegnap reggel érkezett mentoni nyaralójából párisi lakására. Miután hűvös idő volt, meghagyta a szolgájának, hogy fűtsön be, s ez a hálószobában tüzet is rakott. Az estét Zola feleségével és barátjaival töltötte s a társaság vidáman beszélgetett Zola utjáról. Ugy Zola, mint felesége korán lefeküdtek.

Reggel 8 órákor Zola szolgájának föltűnt, hogy urának hálószobájából semmi nesz sem hallatszik, holott már máskor jóval korábban becsöngelte. Nyugtalan lévén, benyitott Zola hálószobájába, ahol Zola né is aludt. Nagy rémületére látta, hogy Zola a padlón fekszik, a felesége pedig az ágyon keresztbe pihen. A szolga legelőször is odament urához s nagy megdöbbenéssel tapasztalta, hogy Zola halott és teste már egészen hideg.

Erre odasielt Zolánéhoz, hogy fölébressze, de az sem moccant meg. Mellette feküdt Zoláné két kutyája, ezek közül is az egyik már kimult.

A szolga most föllármázta a házat s a házbellek rögtön orvosért küldtek. Az orvos nyomban megérkezett s mikor Zolát megvizsgálta, konstataálta, hogy az halott és hogy szén-gáz ölte meg.

Zolánéban még volt élet s az orvosnak sikerült őt magához téríteni. A szén-gáznak hatása és urának halála azonban veszélyes beteggé tették Zolánét. A hatóság rögtön vizsgálatot indított s a vizsgálat adatai szerint a katasztrófa úgy történhetett, hogy a hálószoba kályhájából szén-gáz ömlött ki. Zola éjjel megérezhette a szén-gáz szagát, hogy megtudja, hogy mi okozta azt, fölkelt ágyából. Eközben megszedülhetett, elesett, úgy, hogy többé nem bírt fölkelni. A szén-gáz nehezebb lévén a levegőnél, leülepedett a padlóra és Zolát megfulasztotta. Zoláné magasabban fekvén, nem szívott be annyit a szén-gázból s így őt meg lehetett menteni.

Párisban hire járt, hogy Zola Emil öngyilkos lett volna, ezt azonban megcáfolják. A vizsgálat megállapította, hogy a kályha hibás volt s egyes nyílásain ömlött ki a szén-gáz.

Girard vegyész megvizsgálta Zola holttestét és annak vérében szén-oxidot konstataált. A vizsgálóbíró elrendelte a kandalló szétzúzását. Zoláné állapota súlyos és néhány hétig eltart, míg fölgógyul. Zola lakásához a párisiak valóságos bucsujárásban vonulnak, a lakásba azonban csak igen kevesen juthatnak be. A katasztrófa színhelyéről, a hálószobáról számos fényképet vettek fel.

Zola temetése valószínűleg szerdán lesz. Hogy egyházi, vagy polgári temetés lesz-e, azt még nem lehet tudni s ez iránt Zola végrendelete értelmében fognak intézkedni.

Az összes franciaországi lapok nagy cikkeken magasztalják Zolát, az író és a polgárt, a nacionalisták azonban keserűen elítélik, hogy az utolsó években beavatkozott a politikába.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Széll Kálmán magyar és Körber osztrák

miniszterelnök, valamint a két állam pénzügyminiszterei közös kihallgatáson voltak a királynál. Ezen a kihallgatáson az adókérdések kerültek szóba. Holnap a miniszterelnökök a kereskedelmi miniszterekkel mennek kihallgatásra a királyhoz.

Az orosz cár utazása.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, az orosz cár nejével és gyermekeivel Livádiába érkezett.

Viharok Olaszországban.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából jelentik, a sicíliai katasztrófáról folyton új áldozatok jelentenek be. A folytonos esőzések folytán a folyók kiléptek medrükből, számos híd elragadván. A vasuti forgalom számos helyen szünetel. A halottak száma meghaladja a 200-at.

Nagy tűz.

Budapest, szeptember 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Prágából jelentik, hogy Strelan faluban tegnap borzasztó tűzvész pusztított, melynek 10 ember esett áldozatul.

Elfogott gyilkos.

Budapest, szeptember 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A rendőrség le-tartóztatta Vodár 19 éves fémmunkást, aki Matzen mellett kéjgyilkosságot követett el Lotzkay földmives 3 éves fián.

A párisi turf-csalások.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: A tegnap megkezdett vizsgálaton kint, hogy többnyire amerikai és belga emberek követték el a felfedezett csalásokat. A csalásokat Hacourt és Kergorlay gróf elnökök idejekorán észrevették. A vizsgálat során kiderült, hogy több jockey, istálló tulajdonos és hamisjátékos képeztek a csaló szövetkezetet.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	6.88—6.89
„ októberre	7.12—7.13
Rozs októberre	6.17—6.18
„ áprilisra	6.31—6.32
Tengeri szeptemberre	—
„ májusra (1903.)	5.48—5.49
Zab (októberre)	5.62—5.63
Zab (áprilisra)	5.91—5.92

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 33 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Versezről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p. este 6 óra 53 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Versezre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunarra: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 53 p. délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Károlyva—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

Nagy-Torák község előjáróságától.

2007. ex. 1902. sz.

793-1.1

Hirdetmény.

Nagy-Torák községe ezennel közhírré teszi, hogy a volt urbéri földeken gyakorlandó vadászati jog 1903. évi január hó 1-étől kezdve hat évre haszonbérbe adatik.

A nyilvános szóbeli árverés 1902. évi október hó 18-án d. e. 10 órakor fog a község házában megtartatni.

A bánatpénz 50 korona, mely az utolsó részletbe számítatik. Utóajánlat nem tehető. Egyéb feltételek a községnél megtekinthetők.

Kelt Nagy-Torákon, 1902. évi szeptember hó 27-én.

A községi előjáróság.

26.867/1902. szám.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szegeden.

HIRDETMÉNY.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet az orsovai átrakodó állomáson létesítendő nyílt rakodó, áruraktár, gabonaraktár és vámügyi iroda-épület építési munkák végrehajtására.

A tervek, költségvetések, szerződési tervezet, az ajánlati minta, pályázati feltételek Szegeden a m. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafeltartási osztályában (II. em. 4 sz. ajtó) és az orsovai osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az ajánlatok legkésőbb *f. évi október hó 10-én déli 12 óráig* nyújtandók be az alulírt üzletvezetőség titkárságához (I. em. 22. sz. ajtó.)

Szeged, 1902. évi szept. hó.

(3.1) Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

14

forintért

a legfinomabb Derby-Raglan 6-féle divatos színben.

Ugyanolyan fiuk részére megfelelően olcsóbb áron kapható csakis

Felsenstein Ferencznél

Nagybecskerekén.

765-x.14

7353. polg. szám. 1902.

791-3.3

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint birtokbiróság közhírré teszi, hogy a nagybecskereki tiszai ármentesítő társulatnak Szerb-Aradác és Tót-Aradác községek határaitól töltési munkálatok céljaira igénybe veendő területek kisajátítása iránti ügyében a kártalanítási eljárás megindítottán, a helyszíni tárgya és határnapjával 1902. évi október hó 23-ik napjának déli előtti 9 órája Szerb-Aradác község házához kitűzetett, arra az érdekelt tulajdonosok összes telekkönyvi érdekeltek, valamint a távollevők, vagy ismeretlen tartózkodásuak részére kirendelt gondnok, dr. Pánits Mladen nagybecskereki ügyvéd, oly hozzáadással idéztetnek meg, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás fölött hozott érdemleges határozatot nem gátolja s az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyalásról elmaradás miatt igazolásnak helye nincs és végül, hogy a kártalanítási eljárás a szerb-aradáci 450. s a tót-aradáci 338. számú tjkvben felvett ingatlanokra rendeltetett el.

Kelt Nagybecskerekén, a kir. törvényszéknek, mint birtokbiróságnak, 1902. évi szeptember hó 20-ik napján.

Zsiros Lajos,
elnök.

Mayer,
jegyző.

20.911/I. d. szám.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Kolozsvárt.

Pályázati hirdetmény.

(Rostálatlan, rostált és darabolt kavics szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1903. évre, kedvező egységárak elérése esetén pedig további két évre, vagyis az 1904. és 1905. évekre is szükséges rostálatlan, rostált és darabolt kavics szállítást biztosítani óhajtván, arra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen anyagoknak egy évi megközelítő szükséglete a következő, és pedig:
12.000 m³ rostálatlan bánya vagy folyókavics;
13.200 m³ rostált kavics és
5600 m³ darabolt kavics.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő 122.291/96. szám alatt kelt általános szállítási feltételek alapján eszközözendő.

A kitöltött és 1 koronás magyar bélyeggel ellátott, keltezett és a lakás pontos megjelölése mellett aláírt és lepecsételt ajánlatok a jelen szintén aláírandó és ivenként 30 filléres bélyegjeggyel ellátandó pályázati felhívással együtt a rendes címezésen kívül ezen külcímme: „Ajánlat 20.911/1902. számhoz, kavicsszállítás iránt” ellátva 1902. évi október hó 16-ik napjának déli 12 óráig az üzletvezetőség I. osztályához személyesen benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Kolozsvár, 1902. évi szeptember hóban.

(3.2) Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

29305/902. sz. IV. osztály. Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szegeden.

Árverési hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak tulajdonát képező, már használt, de még teljesen jókarban lévő XX. és XXVIII. sz. fa-állóhajók, Orsován a magy. folyam tengerhajózási részv. társaság uszóműhelyében az alábbi feltételek mellett *f. évi október hó 3-án reggel 9 órakor* nyilvános árverés útján egyenként el fognak adatni.

A fenti bánatpénzzel beérkező írásbeli ajánlatokat az üzletvezetőség 1902. évi szept. hó 30-áig elfogadja ugyan, azonban ha a nyilvános árverésen a megajánlott árnál magasabb éretnek el, az ajánlat tevő ajánlata figyelembe nem fog vétetni és a befizetett bánatpénz csak a letétjegy ellenében Szegeden gyűjtőpénztárunknál fog visszafizettetni.

Szeged, 1902. évi szeptember hó 15.

(3.2) Az üzletvezető helyett:
Stelczel,
főfelügyelő.

Kiadó lakás.

Az Uri- és Kórház-utca sarkán egy

külön álló ház

teljesen ujonnan átalakítva, nagy lakással, konyha, folyosó stb. elkülönített kerttel november 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

648-x.39

28.150 I. 902. sz.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége Pécs állomásán levő 1 db 4 méter átmérőjű és alkatrészeivel együtt mintegy 7380 kg. súlyú ócska fordító-korong, valamint 7 db 1178 kg. összsúlyval bíró ócska váltóállító készülék vasanyagát eladni óhajtván, ezek eladására ezennel pályázat hirdetetik.

Pályázni kívánók felkértenek, hogy arra vonatkozó és 1 koronás magyar bélyegjeggyel ellátott és lepecsételt ajánlatukat a borítékban a rendes címezésen kívül még alkalmazandó következő felirattal ellátva: „Ajánlat a 28.150/I. 902. számhoz, ócska anyag megvételére”, legkésőbb *folyó évi október hó 15-éig déli 12 óráig* üzletvezetőségünk I. osztályánál benyújtani, vagy posta útján beküldeni sziveskedjék.

Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 óráig a megvenni szándékolt alkatrészek az ajánlati árral kiszámított értékének 5% bánatpénzként teendő le gyűjtőpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ócska fordító-korong és váltóelzáró készülék vasanyagát bérmentve Pécs állomáson adjuk el s tartozik a vevő fél az anyagot saját költségén kocsiba rakatni és elszállítani.

Az ajánlat tételnél tehát utóbbi körülmény figyelembe vételével (100 kgként) állapítandó meg. Az ajánlati egységár számokban és szóban is tüntetendő ki az ajánlatban.

Zágráb, 1902. évi szeptember hóban.

(3.2) Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALBAN.

Legfinomabb

csemege- SZŐLŐ

kilója 40 fillér

kapható dr. Brájjer Lajosnál Uri-utca 3.

708-x.30

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén.